

حکم مخدرات در اسلام

تألیف:

قریب الله مطیع

عنوان کتاب: حکم مخدرات در اسلام
نویسنده: قریب الله مطیع
موضوع: احکام اجتماعی و مستحدثه
نوبت انتشار: اول (دیجیتال)
تاریخ انتشار: آبان (عقرب) ۱۳۹۴ شمسی، ۱۴۳۶ هجری، ۱۴۳۷ قمری
منبع:

این کتاب از سایت کتابخانه عقیده دانلود شده است.

www.aqeedeh.com

book@aqeedeh.com

ایمیل:

سایت‌های مجموعه موحدین

www.aqeedeh.com

www.mowahedin.com

www.islamtxt.com

www.videofarsi.com

www.shabnam.cc

www.zekr.tv

www.sadaiislam.com

www.mowahed.com

contact@mowahedin.com

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

فهرست مطالب

- ۳..... مقدمه‌ی مترجم فضیلت رزق حلال
- ۷..... تعریف مواد مخدر
- ۷..... تعریف لغوی مواد مخدر:
- ۷..... تعریف اصطلاحی مواد مخدر:
- ۸..... انواع مواد مخدر:
- ۹..... حکم مواد مخدر
- ۹..... دلیل از قرآن کریم:
- ۱۲..... دلیل از سنت مطهر:
- ۱۳..... دلیل اجماع:
- ۱۴..... دلیل قیاس:
- ۱۶..... حکم زراعت و تجارت مواد مخدر
- ۲۰..... حکمت در حرام بودن مواد مخدر
- فتاوی‌ای علما و فیصله‌های سازمان‌های جهانی در مورد مواد

- مخدر ۲۶
- * فتاویٰ علما در باره مواد مخدر: ۲۶
- فیصله سازمان های بین المللی درباره مواد مخدر: ۲۹
- جزای معتاد، رواج دهنده، قاچاقبر، و کشاورز مواد مخدر: ۳۱
- اول: - جزای شخص معتاد به مواد مخدر: ۳۱
- دوم: جزای رواج دهنده مواد مخدر: ۳۲
- سوم: جزای قاچاق بران مواد مخدر: ۳۳
- چهارم: جزای کشاورزان مواد مخدر: ۳۴

مقدمه‌ی مترجم

فضیلت رزق حلال

ستایش و سپاس خداوند عالمیان را ست، آن ذاتیکه آفریننده زمین و آسمان است، ذاتیکه انسان را بیآفرید و بر همه مخلوقاتش برتری داد. درود و سلام فراوان بر رسول گرامی ما حضرت محمد ﷺ، آنکه بشریت را از تاریکی به روشنی رهنمون فرموده. همه پاکی‌ها را حلال، و از پلیدی‌ها باز داشتند.

وبعد:

خداوند ﷻ زمین را برای انسان هموار ساخت و همه چیزها را برایش مسخر گردانید تا از آن بطور درست و در راه درست استفاده نماید، و بخاطر بدست آوردن روزی حلال بکوشد، تنبلی و سستی را به بهانه این و آن به خود راه ندهد. انسان زحمتکش با هر نوع پیشه و حرفه مباح، نزد مردم محبوب و محترم است، چنانکه انسان بی‌کار و تنبل که بار دوش دیگران است، سبک، و از نظرها افتاده می‌باشد.

اسلام کار و پیشه را محترم شمرده هرگز اجازه نمی‌دهد تا شغلی یا پیشه‌ای که از آن روزی حلال بدست می‌آید مورد تمسخر قرار گیرد پیامبر بزرگ اسلام حضرت محمد ﷺ یاران خود را همیشه توصیه به کار و عمل می‌نمودند چنانکه فرموده‌اند: (اگر کسی از شما ریسمانی را گرفته وهیزم

برپشت خویش بیاورد، و آنرا بفروشد، خداوند ﷻ رویش را از آتش دوزخ باز می‌دارد^(۱).

مسلمان می‌تواند از راه‌های زیادی روزی حلال را بدست آورد مثلاً از راه زراعت، تجارت، صنعت و یا هر پیشه دیگری و یا وظیفه که مبتنی بر حرام نبوده و معاونت در ظلم و تجاوز بالای دیگران نباشد.

خداوند ﷻ می‌فرماید: ﴿كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِي وَمَنْ يَحِلِّ عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ هَوَىٰ﴾ [طه: ۸۱].

ترجمه: «و بخورید از چیزهای پاکیزه ای که برای شما روزی گردانیده ایم ولی در استفاده از آن افراط نکنید تا مبادا خشم من بر شما فرود آید و بر کسیکه خشم من فرود آید واقعاً که هلاک می‌شود».

ولی بعضی پیشه و حرفه‌های هست که اسلام آنرا بر امت محمد ﷺ حرام قرار داده است، چون بر اخلاق و آداب و آبرو و عزت افراد جامعه تاثیر منفی می‌گذارد، مثل زنا (که در کشورهای غربی به پیشه وران آن جوازنامه داده می‌شود) تعلیم رقص، موسیقی، ساختن مجسمه و بت، و شراب و مواد مخدر، و تجارتي که در آن فریب و ظلم باشد، یا بهره برداری از راه‌های که اسلام از آن منع نموده مانند تجارت شراب، مواد مخدر، خنزیر، بت و مجسمه و غیره، خداوند ﷻ می‌فرماید: ﴿وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتُدُلُّوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْإِثْمِ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ﴾ [البقرة: ۱۸۸].

ترجمه: «مال‌های خود را در بین خویش به ناحق مخورید بطوریکه آنرا به حاکمان رشوت بدهید و بدین وسیله قسمتی از مال مردم را به ناحق بخورید در حالیکه شما می‌دانید».

یعنی کسی از شما مال دیگری را به ناحق نخورد پس درین قمار، فریب، غارت انکار حقوق دیگران و گرفتن مال کسیکه وی بدادن آن راضی نباشد و یا اینکه شریعت آنرا حرام گفته باشد اگر چه به توافق طرفین صورت گرفته باشد مانند پولی که از راه زنا بدست آورده شود، و مبلغی که به فال بین داده می‌شود، و پول شراب و خنزیر و غیره داخل است.

پیامبر اسلام ﷺ زشتی روزی حرام را چنین بیان می‌کنند: (ای مردم! حقا که خداوند ﷻ پاک است، جز پاک چیزی دیگر را نمی‌پذیرد، و خداوند ﷻ به آنچه پیامبرانش را امر نموده بود، مؤمنان را نیز امر فرموده است، سپس این آیات را تلاوت نمودند: ﴿يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ﴾ [المؤمنون: ۵۱].

ترجمه: «ای پیامبران! از خوردنی‌های پاکیزه بخورید و عمل نیکو انجام دهید، بی‌گمان من به آنچه انجام می‌دهید آگاهم». و این آیت را نیز تلاوت نمودند: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ﴾ [البقرة: ۱۷۲].

ترجمه: «ای مؤمنان! از چیزهای پاکیزه ایکه برای شما روزی گردانیده ایم بخورید».

سپس در مورد شخصیکه سفر دراز و طولانی را می‌پیماید، که گرد، غبار و آشفستگی بر چهره‌اش هویداست، دو دست خود را بسوی آسمان بلند می‌نماید و می‌گوید: ای پروردگار! ای پروردگار! ای پروردگار! در حالیکه خوراکش و نوشیدنش از حرام، پوشاکش از حرام و از حرام تغذیه نموده پس چگونه دعایش مستجاب گردد؟! (۱).

از کعب بن عجره رضی الله عنه روایت است که پیامبر خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: (ای کعب پسر عجره! گوشتی که از حرام بروید، آتش دوزخ سزاوارش است) ^(۱).

لذا از این آیات و احادیث روشن می‌گردد که حصول رزق حلال سبب خوشبختی مسلمان در دنیا و آخرت شده بر عکس کسب حرام انسان را به بدبختی‌های دنیوی و اخروی کشانیده مانع قبول دعا و عبادت وی می‌شود. پس هر آنچیزی را که اسلام، خوردن، تعامل، و استعمالش را حرام قرار داده یا اینکه باعث ضرر می‌شود، تجارت و زراعت آن نیز حرام است مانند زراعت و تجارت مواد مخدر. این عذر پذیرفته نمیشود که شخصی بگوید من مواد مخدر را کشت می‌کنم تا بالای کفار بفروشم، مسلمان اجازه ندارد اشیای حرام را رواج دهد و اجازه ندارد حیوان خنزیر را پرورش داده و بالای نصاری بفروشد، پیامبر خدا صلی الله علیه و آله فروش انگور حلال را بالای کسیکه از آن شراب می‌سازد حرام قرار داده است.

فلهذا حصول رزق و دارائی از راه مواد مخدر چه زراعت یا تجارت باشد، حرام بوده باعث بدبختی‌ها و رنجها می‌شود، چنانکه بسیاری از پیشه‌وران این مواد در ابتداء پول هنگفتی را بدست می‌آورند ولی بلا آخره به مشکلی دچار می‌شوند که همه دارو ندارشان به باد فنا رفته و تهیدست می‌شوند، پس باید از چنین مردمان عبرت گرفت، و از خداوند خواستار روزی پاک و حلال شد، و در پی کارها و پیشه‌های مباح شویم، تا رضامندی خداوند را حاصل نمایم.

(مترجم)

تعریف مواد مخدر

تعریف لغوی مواد مخدر:

مخدرات یا مخدر از کلمه (الخدر) گرفته شده که بمعنای ضعف سستی، نرمی و ناتوانی است همچنان به معنای سردی نیز آمده، در مجموع معنای ترس، کندی، حیرانی، تردد، تنبلی، بی‌غیرتی و بی‌همتی را در بر می‌گیرد و همه این صفات در شخص معتاد به مواد مخدر و هر نشه کننده دیگرچه جامد و چه مایع باشد، پیداست.

تعریف اصطلاحی مواد مخدر:

در باره مواد مخدر تعاریفات زیادی آمده که بهترین این تعاریفها اینست: (هر مواد خام یا ساخته شده که دارای عناصر تحریک کننده یا تسکین دهنده که در غیر موارد طبی یا صنعتی بکار برده شود و استعمال این مواد شخص را به مداومت و عملی شدن و معتاد شدن بکشاند و ضررهایش بالای افراد اجتماع چه از نگاه جسمی یا روحی و یا اجتماعی ظاهر گردد مواد مخدر گفته می‌شود) این تعریف همه انواع و اقسام مواد مخدر موجوده را در عصر حاضر و آنچه در آینده کشف شود در بر می‌گیرد.

انواع مواد مخدر:

مواد مخدر را می‌توان به سه دسته تقسیم نمود:

- ۱- مواد مخدر طبیعی که از نباتات بدست می‌آید مثل چرس، افیون، (کوننار)، نبات پان و تنباکو.
- ۲- مواد مخدر مصنوعی: این مواد از شیرۀ نباتات مخدر گرفته شده و بعد از تعاملات کیمیاوی ساده که بالای آنها اجرا می‌گردد و در نتیجه شکل آنرا تغییر می‌دهد، و عبارت از هیروئین، کوکائین، کودائین و موروفین می‌باشد.
- ۳- مواد مخدر اختراع شده: این مواد مخدر با دو نوع بالا که از نباتات و یا شیرۀ آن بدست می‌آید ارتباطی نداشته و از بعضی مواد کیمیاوی ترکیب شده بدست می‌آید ولی تأثیر آن همانند مواد مخدر طبیعی و مصنوعی می‌باشد مانند مواد خواب آور، ضد خواب، تسکین دهنده و بیهوش کننده، و خطرناک‌ترین این مواد که استعمال کننده را معتاد می‌سازد همانا هیروئین، کوکائین، مورفین، افیون، چرس می‌باشد.

حکم مواد مخدر

دین مبین اسلام انسان را به همه خوبی‌ها و استفاده از هر آنچیزیکه مفید تمام میشود امر نموده و از هر آنچیزیکه زیان آور است منع می‌نماید قسمیکه در حدیث شریف آمده: (به خود و دیگران زیان مرسان)^(۱) به همین منظور استفاده از مواد مخدر را دین اسلام حرام قرار داده است چون باعث ضرر جسمی و مفسد زیادی می‌شود، و همانطوریکه شراب و سائر مواد نشه آور ضررهای بی‌شماری دارد مواد مخدر نیز باهمه انواع و اقسامش خساره‌های جانی، مالی، اجتماعی و اخلاقی را در پی دارد، زیرا علت و انگیزه در بین هر دو یکی می‌باشد. به همین منظور دلایل حرام بودن مواد مخدر را که قرآن کریم و سنت مطهر پیامبر اسلام ﷺ و اجماع امت و قیاس بیان نموده خدمت‌تان ذکر می‌نمائیم.

دلیل از قرآن کریم:

* خداوند ﷻ می‌فرماید: ﴿الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ

وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ فَالَّذِينَ آمَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنزِلَ مَعَهُ أُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٥٧﴾ [الأعراف: ١٥٧].

ترجمه: «آنهائیکه پیامبر نبی امی - ناخوان - را پیروی می کنند که نام او را در نزد خود هم در تورات وهم در انجیل نوشته می یابند، ایشانرا به معروف یعنی پسندیده امر می کند و ایشان را از منکر یعنی ناپسند باز می دارد، و برای شان چیزهای پاک را حلال می گرداند و برای شان چیزهای پلید را حرام می سازد و بارهای سنگین شان، و طوقی را که برگردن شان است برمی دارد».

علما از آیه مبارکه فوق این اصل مسلم را استنباط نموده اند که هر چیز خوب و پاکیزه مباح و هر چیز پلید و خبیث حرام می باشد. پس اگر ما مواد مخدر را زیر این اصل قرار دهیم آیا انسان عاقل و هوشیار چنین خواهد گفت که این مواد مخدر خوب و پاک و مباح است؟ گمان نکنم که شخصی چنین بگوید، بلکه همه مردمان عاقل متفق به پلیدی و حرام بودن مواد مخدر هستند چون ضررها و زیان های بی شمار در آن نهفته است که به همه هویدا و آشکار است.

* خداوند ﷻ می فرماید: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَارَى حَتَّى تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ﴾ [النساء: ٤٣].

ترجمه: «ای مومنان! زمانیکه نشه هستید به نماز نزدیک مشوید تا هر آنچه را می گوئید بدانید».

خداوند ﷻ می فرماید: ﴿يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَإِنَّهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا﴾ [البقرة: ٢١٩].

ترجمه: «از تو در باره شراب و قمار می پرسند، بگو در آنها برای مردم گناه بزرگ و منفعت های است، و گناه آن از نفع آن بزرگ تر است».

خداوند می‌فرماید: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾ (۹۰) إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ فَهَلْ أَنْتُمْ مُنْتَهُونَ ﴿۹۱﴾ [المائدة: ۹۰-۹۱].

ترجمه: «ای مومنان! شراب، قمار، سنگ‌های نصب شده برای پرستش و بخت آزمائی به وسیله تیرها پلید است از کردار شیطان بنابراین از آن دوری کنید تا باشد که رستگار شوید، بی‌گمان شیطان می‌خواهد تا به وسیله شراب و قمار دشمنی و نفرت را میان شما ایجاد کند، و شما را از ذکر خداوند و از نماز باز دارد، پس آیا شما ازین اعمال ناشایسته اجتناب نمی‌کنید؟!».

در آیات فوق که خداوند ﷻ شراب را به تدریج را برانسان حرام قرارداده، زبان‌های گوناگون آنرا نیز بیان نموده است و کلمه (خمر) یعنی شراب به معنای پنهان و پوشش می‌باشد (عقل را می‌پوشاند) پس همین خواص بلکه بالاتر از آن در مواد مخدر وجود دارد.

شیخ الإسلام ابن تیمیه رحمته می‌فرماید: استعمال مقدار کمی چرس نزد اغلب علماء مانند باقی مواد نشه حرام است و فرقی بین اشیای نشه آور از لحاظ اینکه خوردنی یا نوشیدنی جامد و یا مایع باشد وجود ندارد^(۱).

خداوند می‌فرماید: ﴿وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا﴾ [النساء: ۲۹].

ترجمه: «و خویشتن را مکشید حقا که خداوند به شما مهربان است».

خداوند ﷻ می‌فرماید: ﴿وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ﴾ [البقرة: ۱۹۵].

ترجمه: «و خود را بدست خویش به تهلکه نیندازید».

این دو آیت حفظ صحت بدن و عدم افگندن نفس را در هلاکت، بالای انسان واجب قرار می‌دهد (در صورتیکه مصلحت بالاتر مانند جهاد در راه خداوند وجود نداشته باشد) حال آنکه علم طب ضررهای ناشی از مواد مخدر بالای صحت و کشانیدن معتاد به این مواد را به دیوانگی و حتی مرگ ثابت نموده است.

اطبا و دانشمندان زیان‌های این مواد را بطور مستند ذکر نموده‌اند، شیخ الإسلام ابن تیمیه رحمته و امام زرکشی رحمته به برخی از ضررهای این مواد اشاره نموده‌اند، ابن تیمیه رحمته چنین می‌فرماید: (چرس شخص معتاد را نشه نموده وی را مست و بی‌هوش می‌نماید، نامردی، زن‌صفتی و دیوٹی را در نفس معتاد جا می‌دهد حتی بالای مزاج تأثیر نموده انسان بزرگ وقوی را چون اسفنج ضعیف و ناتوان گردانیده در مقابل پرخور گردیده، و باعث دیوانگی انسان میشود، چنانکه سرنوشت اکثر معتادین به این مواد به دیوانگی پیوسته است)^(۱).

زرکشی رحمته چنین می‌نگارد: (بعضی مردم با استعمال این مواد به مرحله رسیده‌اند که عقل و هوش خود را از دست داده حتی منجر به مرگ‌شان شده است)^(۲).

دلیل از سنت مطهر:

* - از عبدالله بن عمر رضی روایت است که پیامبر صلی فرموده است: (هر چیز نشه کننده شراب است، و هر شراب حرام است)^(۳).

۱- مجموع فتاوی جلد ۳۴ ص ۲۰۵.

۲- زهر العریش ص ۱۰۲.

۳- متفق علیه.

* - از جابر بن عبدالله رضی الله عنه روایت شده که پیامبر خدا صلی الله علیه و آله فرموده‌اند: آنچه مقدار زیادش نشه نماید، پس مقدار کم آن نیز حرام است^(۱).

* - ام سلمه رضی الله عنها چنین روایت می‌کند: (پیامبر خدا از هر آنچه که نشه می‌نماید و سستی و ناتوانی را به بار می‌آورد منع نموده است)^(۲).

احادیث بالا به صراحت شراب و هر نشه آور دیگر را حرام قرار داده است، و مواد مخدر نیز مانند سایر اشیای نشه آور داخل این حکم بوده بلکه در هلاک نمودن واز بین بردن انسان به مراتب بلندتر از آنهاست.

ابن حجر رحمته الله در فتح الباری چنین می‌فرماید: (بدون قید، علما از فرموده پیامبر صلی الله علیه و آله (هر نشه آور حرام است) استنباط نموده‌اند که هر آنچه نشه آور است، اگر چه آشامیدنی هم نباشد، حرام است، پس چرس و غیره درین حکم داخل است)^(۳).

عظیم آبادی رحمته الله قول طیبی رحمته الله را در عون المعبود چنین نقل می‌کند: (بعید نخواهد بود که در حرام بودن چرس و بنگ و هر آنچه که باعث سستی و زوال عقل می‌شود، از این حدیث دلیل گرفت چون سبب و علت - بی‌هوشی - در همه یکی است)^(۴).

دلیل اجماع:

اجماع امت را بر حرام بودن مواد مخدر و هر آنچه که سبب بی‌هوشی، مستی و نشه می‌شود چه مایع باشد یا جامد، علمای ذیل تاکید می‌نمایند، امثال شیخ الإسلام ابن تیمیه رحمته الله، زرکشی، عظیم آبادی رحمته الله، ابن

۱- روایت ابو داؤد ۸۷/۴.

۲- روایت احمد ۲۷۳/۴.

۳- فتح الباری ۳۸/۱۰.

۴- عون المعبود ۱۲۷/۱۰.

حجرالهیتمی رحمته، خطابی رحمته، عراقی رحمته، قرافی رحمته، و غیره و کسیکه آنرا حلال بداند کافر است، و امامان چهار مذهب بخاطر نبودن این مواد در عصرشان ابراز نظر نکرده‌اند.

دلیل قیاس:

* - در استعمال مواد مخدر تجاوز بالای نیازمندی‌های پنجگانه که اسلام در راه حفظ و نگهبانی آنها با همه وسایل و امکانات کوشیده است (حفاظت از دین، جان، نسل، مال، عقل) و تجاوز بالای هر یک از این نیازمندی‌ها را جنایت بسا بزرگ خوانده و بخاطر حفظ و نگهداشت فرد و جامعه مجازات شدیدی را بر جنایت کاران این نیازمندی‌ها وضع نموده است.

* - مواد مخدر بالای فرد و جامعه تاثیرات بد و خطرناکی، از لحاظ دینی، صحی، اقتصادی، امنی و روانی دارد، پس همچو ضررهای ناشی از مواد مخدر در ذات خودش برای منع و سرزنش استعمال کننده آن کافیت.

* - مواد مخدر مانند شراب مسلمان را از ذکر خداوند و از نماز باز می‌دارد، مواد مخدرمراه با بی‌هوشی و نشه، سستی کسالت و ضعف را به بار آورده که شاید ساعت‌ها طول بکشد، خداوند جل جلاله می‌فرماید: ﴿إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقَعَ بَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ فَهَلْ أَنْتُمْ مُنْتَهُونَ﴾ ﴿۹۱﴾ [المائدة: ۹۱].

ترجمه: «بی‌گمان شیطان می‌خواهد تا به وسیله شراب و قمار دشمنی و نفرت را میان شما ایجاد کند و شما را از ذکر خدا و از نماز باز دارد، پس آیا شما ازین اعمال ناشایسته اجتناب نمی‌کنید؟!».

استعمال مواد مخدر راه را برای جرایم و جنایات بزرگ هموار نموده و معتاد را به ارتکاب جرمه و جنایت می‌کشاند، شخص معتاد به مواد مخدر بخاطر بدست آوردن این مواد جاننش را در خطر مرگ انداخته همه سختی‌ها

را متحمل میشود و اگر ناچار آید دست به غارت، دزدی و قتل خواهد زد، بررسی و تحقیقات زیادی که با بعضی زندانیان صورت گرفته است تأیید و تصدیق کننده آنچه گفتیم می باشد.

حکم زراعت و تجارت مواد مخدر

زراعت مواد مخدر و تجارت آن، با وجود انگیزه‌های مختلفش حرام است، زیرا ضرر و زیان آن بالای فرد و جامعه بطور مستقیم تاثیر می‌نماید، در عین زمان همکاری با تجاوز فساد و پخش فرومایگی و همدستی با جنایت کاران و مجرمین می‌باشد خداوند ﷻ چنین می‌فرماید: ﴿وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ﴾ [المائدة: ۲].

ترجمه: «ودر نیکو کاری و پرهیزگاری یکدیگر را کمک کنید و در گناه و ظلم کمک ننمائید».

و در سنت پیامبر بزرگ اسلام دلایل مشخص و مستندی مبنی بر حرام بودن خرید و فروش شراب وارد شده منجمله آنچه از جابر رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه و آله فرموده‌اند: (به تاکید خداوند فروش شراب لاشه مردار، خنزیر -خوک- و بت‌ها را حرام نموده است). متفق علیه.

دلایل واضح مبنی بر آنکه خداوند استفاده و منفعت از هر آنچه حرام است منع نموده وجود دارد، پس خرید و فروش، و استفاده از پول آنرا نیز حرام قرار داده است، از ابوهریره رضی الله عنه روایت است که پیامبر بزرگ اسلام فرموده‌اند: (خداوند یهود را هلاک کند، که چربی را بر ایشان حرام نمود سپس آنرا فروختند و از پولش استفاده نمودند). متفق علیه.

پس نظر به دلایلی که ذکر شد به طور آشکار برای ما ثابت می‌شود که هر آن چیزیکه دارای خواص بی‌هوش کننده و نشه آور- خمر- باشد حرام است و مواد مخدر نیز دارای چنین صفات بوده، مثل شراب خرید و فروش آن ممنوع و حرام می‌باشد.

پس هر آنچه‌ای را که خداوند ﷻ حرام نموده است و از خرید و فروش آن منع نموده بدیهی است که تجارت با مواد مخدر نیز داخل این حکم است پس واضح می‌شود که تجارت با مواد مخدر و پیشه گرفتن و بدست آوردن فایده بوسیله آن حرام است، خداوند ﷻ در مورد بدست آوردن مال از راه‌های نامشروع چنین می‌فرماید: ﴿وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ﴾ [البقرة: ۱۸۸].

ترجمه: «و مال‌های خود را در بین خویش به ناحق مخورید) در مورد بدست آوردن مال از راه‌های نامشروع و ناحق علمای تفسیر چنین اموال را به دو دسته تقسیم نموده اند»:

* - بدست آوردن مال از راه ظلم، (دزدی، خیانت، غارت) و هر آنچه که سرانجامش به این کارهای ناشایسته می‌کشاند.

* - بدست آوردن مال از راه هایکه منع قرار داده شده است مثل بدست آوردن مال از راه قمار و پیمان و قرار دادهای نامشروع و حرام مثل سودگرفتن، و فروش آنچه که خداوند منفعت بردن از آن را حرام قرار داده است، مثل شراب و هر چیزیکه مثل شراب باشد مانند مواد مخدر، پس بدست آوردن مال از راه‌های که ذکر شد همه حرام بوده، اگر چه با توافق و رضایت هر دو طرف صورت گرفته باشد.

کسب و منفعت از راه تجارت و زراعت مواد مخدر نظریه حدیث شریف ذیل حرام می‌باشد. پیامبر ﷺ می‌فرماید: (به تاکید هرگاه خداوند چیزی را

حرام نماید، پول آنرا نیز حرام قرار می‌دهد^(۱). همینطور کشت و زراعت مواد مخدر ناجایز و حرام می‌باشد چون این کار باعث ترویج مواد مخدر بین اقشار جامعه شده در نتیجه خشم و غضب خداوند را ببار می‌آورد و درعین وقت کسیکه آنرا کشت می‌نماید به مبتلا شدن و معتاد شدن و رواج یافتن این مواد مهلک در بین مردم رضایت دارد، و معلوم است رضایت و خشنودی در گناه، گناه شمرده می‌شود.

چنانکه علمای فقه فروختن انگور را بالای کسیکه از آن شراب می‌سازد حرام قرار داده‌اند همچنان فروش سلاح را در وقت فتنه نیز حرام گفته‌اند، پس باز داشتن از کشت مواد مخدر و تجارت با آن سزاوارتر از شراب و فروش سلاح در وقت فتنه می‌باشد.

پیامبر ﷺ چنین می‌فرمایند: (خداوند ﷻ بر شراب، و شیره کش آن، و نوشنده و ساقی آن، و فروشنده، و خریدار آن، حامل و بارکش آن و بار شده بسویش، و برخوردارنده پولش، لعنت و نفرین فرستاده است)^(۲).

ابن حزم رحمته در کتاب محلی می‌نگارد: (هر چیزیکه مقدار زیادش کسی را نشه و بی‌هوش کند پس یک قطره یا اضافه تراز آن تا مقدار زیادش شراب بوده، تصرف، فروش، نوشیدن استعمال نمودن آن بالای همه حرام است)^(۳).

ابن عابدین حنفی رحمته می‌فرماید: (و در مورد فروش چرس از ابن نجیم رحمته «که از علمای معروف حنفی است» پرسیده شد که آیا جایز است؟ در جواب نوشت: جایز نیست، لذا ازین جواب فهمیده می‌شود که ناجایز بودنش به

۱- روایتِ الدارِ قطنی ۷/۳.

۲- روایتِ طبرانی در کبیر ۵۰/۹.

۳- محلی ۵۶۲/۷.

معنای حرام بودن است...^(۱).

ابن قیم رحمته الله می‌فرماید: (هر چیزیکه نشه آور است خواه مایع باشد یا جامد، در حکم شراب داخل است... ولقمه نفرین شده (چرس) نظریه احادیث صحیح و مستند پیامبر صلی الله علیه و آله که طعنی در سندش و اجمالی در متنش نیست شراب محسوب شده است)^(۲).

۱- حاشیه ابن عابدین ۴۵۴/۶.

۲- زاد المعاد ۴۶۳/۴.

حکمت در حرام بودن مواد مخدر

دین مبین اسلام رحمتی بر بندگان خداوند ﷻ است، خداوند ﷻ پیامبرش ﷺ را مخاطب قرار داده می‌فرماید: ﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ﴾ [الأنبياء: ۱۰۷].

ترجمه: «و ترا جز مرحمتی برای جهانیان نفرستادیم».

این رحمت و مهربانی بطور آشکار در رهایی بشریت به واسطه پیامبر بزرگ اسلام محمد ﷺ زمانیکه آنها را از تاریکی به روشنی، واز نادانی و گمراهی و پرستش بندگان، به عبادت و بندگی پروردگار جهان، و از تنگی دنیا به فراخی آخرت کشانید، واضح است.

خداوند ﷻ می‌فرماید: ﴿وَكُنْتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِّنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُم مِّنْهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ﴾ [آل عمران: ۱۰۳].

ترجمه: «و شما برکناره گودالی از آتش قرار داشتید پس شمارا از آن نجات داد به این ترتیب خداوند آیات خود را به شما بیان میکند تا باشد که شما راه یابید».

و از نشانه‌های مهربانی و عطوفت پیامبر ﷺ بر عالمیان توصیه نمودن آنها به نیکی و باز داشتن آنها از بدی، و حلال گردانیدن چیزهای پاک و حرام گردانیدن چیزهای ناپاک و نجس برای آنها می‌باشد چنانکه سختی‌ها و زنجیرهای قهر را از بندگان خدا کنار گذاشت، پس در شریعت اسلامی آنچه

که بالاتر از وسع و طاق انسان باشد وجود ندارد و این فضل و مهربانی و منت بزرگ خداوند ﷺ بالای بندگانش است خداوند ﷻ می‌فرماید: ﴿وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَعْتَبْتَكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ﴾ [البقرة: ۲۲۰].

ترجمه: «و اگر خداوند بخواهد شما را به زحمت می‌اندازد حقا که خداوند غالب و باحکمت است.»

برای آنکه به ما روشن گردد که چرا اسلام مواد مخدر را حرام گفته، نظر دقیق در تاثیر این مواد بالای نیازمندی‌های پنجگانه که به اتفاق همه حفاظت و نگهبانی از آنها واجب است (حفظ دین، جان، نسل، مال و عقل) نظر اندازی می‌نمایم.

بدون شک که مواد مخدر تاثیر عمیق بالای این نیازمندی‌ها نموده، بنیاد و تهداب آنها متزلزل و ویران می‌سازد، و می‌توان در بخش‌های ذیل آنها واضح ساخت: -

الف- از جمله این نیازمندیها یگانه چیزیکه بطور مشخص به سبب مواد مخدر آسیب پذیر است عقل انسان است، این نعمت بزرگ که پروردگار ﷻ برای انسان لطف نموده و انسان بوسیله آن راه‌های خیر و هدایت را درک نموده، و پروردگار خود را عبادت می‌نماید. خداوند ﷻ در قرآن کریم عاقلان را در چند موضع تعریف و تمجید نموده است، اما وقتیکه عقل در راه درست و صحیح کار گرفته نشود، جای تاسف است، خداوند ﷻ از حال دوزخیان در حالیکه آنها فریاد می‌زنند چنین حکایت میکند: ﴿وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ﴾ [الملك: ۱۰].

ترجمه: «ومی‌گویند اگر در دنیا گوش فرا می‌دادیم یا تعقل می‌کردیم حالا در زمره اهل دوزخ نمی‌بودیم.» در جای دیگری می‌فرماید: ﴿إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرَى

لِمَنْ كَانَ لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ ﴿۳۷﴾ [ق: ۳۷].

ترجمه: «بی‌گمان درین پندیست برای کسیکه صاحب دل باشد یا گوش فرا دهد و متوجه باشد».

همین عقل انسان بود که خداوند آنرا پیشوا و جانشین در روی زمین قرار داد و همه موجودات را برایش مسخرکرد ولی بازهم قربانی جرعه از شراب یا پارچه از چرس یا افیون و غیره پلیدی‌ها می‌شود! پس افسوس به حال کسیکه عقل خود را قربانی این چنین لذتها و خوشی‌های خیالی و کوتاه مدت نموده آنرا تباه و برباد می‌دهد، این لذت و مستی‌های خیالی، آفات و مصایب خطرناکی در پی دارد که انسان را بدتر از حیوانات می‌سازد، پس چه فرقی میان شخصیکه عقل خود را توسط شراب به بربادی می‌کشانند و شخصیکه بوسیله مواد مخدر آنرا تباه می‌کند؟! همه دیانت‌های آسمانی گذشته توجه خاص به این نیازمندیهای پنجگانه داشته‌اند پس آیا ممکن است، دین اسلام که آخرین دیانت‌ها در روی زمین است و همه خوبیهای خاص و عام را در بر دارد راضی به آن باشد تا فردی از افراد منسوب به آن دیوانه وار چیزی رانداند و یا بطرف دیوانگی روان باشد؟! ابداً اینطور نخواهد بود و این پلیدی‌ها را ابداً برای آنها اجازه نخواهد داد.

ب: - مواد مخدر فساد دینی را به بار می‌آورد، دینی که بخاطر آن انسان

آفریده شده است خداوند ﷻ می‌فرماید: ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿۵۶﴾ [الذاریات: ۵۶].

ترجمه: «جن و انس را نیافریده‌ام مگر برای اینکه مرا پرستش کنند».

مخدر همانند شراب پلید و از عمل شیطان است خداوند ﷻ می‌فرماید: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رِجْسٌ مِنْ عَمَلٍ

الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٩٠﴾ [المائدة: ۹۰].

ترجمه: «ای مومنان! شراب، قمار، سنگ‌های نصب شده برای پرستش و بخت آزمائی به وسیله تیرها پلید است از کردار شیطان، بنابراین از آن دوری کنید تا باشد که رستگار شوید، بی‌گمان شیطان می‌خواهد تابه وسیله شراب و قمار دشمنی و نفرت را میان شما ایجاد کند، و شما را از ذکر خداوند و از نماز بازدارد، پس آیا شما از این اعمال ناشایسته اجتناب نمی‌کنید؟!».

مواد مخدر بنده را از نماز و ذکر خداوند باز می‌دارد، و هر چیزیکه مانع عبادت بنده شود مانند شراب است و فرقی میان آنها نیست مثل چرس، بنگ، هیروین، افیون و غیره... پس زیان مواد مخدر بالاتر از شراب است چون شیطان شخص معتاد به مواد مخدر را از نماز، ذکر خداوند، قرائت قرآن و همه عباداتی که به طهارت، و پاکی قلب و اخلاص ضرورت دارد مانع واقع می‌شود، شخص معتاد به مواد مخدر، قادر به چنین اعمال نیک شده نمی‌تواند، چون خودش فاقد عقل و هوش است و فرقی میان پاکی و پلیدی، خوبی و بدی را کرده نمیتواند، و اینجاست که حکمت خداوند ﷻ در مباح نمودن اشیای پاک و خوب، و حرام نمودن ناپاکی‌ها و پلیدی‌ها ثابت می‌شود، پس بدانیم که خداوند ﷻ برای بندگانش نکوئی و سودمندی را برگزیده ولی اکثر مردم از آن غافلند.

ج: - مواد مخدر راه را برای تلف و بربادی مال هموار می‌سازد همین مال است که وسیله قوام زندگی مردم است، خداوند ﷻ می‌فرماید: ﴿وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمُ الَّتِي جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ قِيَامًا وَارْزُقُوهُمْ فِيهَا وَاكْسُوهُمْ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا﴾ [النساء: ۱۵].

ترجمه: «و اموال خود را که خداوند آنرا وسیله قوام زندگی شما گردانیده است به بی‌خردان مدهید». پس شخصیکه خود را به مواد مخدر مبتلا و معتاد

می‌نماید از نادان‌ترین و بی‌خردترین مردمان خواهد بود چون وی پول و مال خود را در راهی به مصرف می‌رساند که ضرر و زیان آن بطور مستقیم به عقل و بدنش وارد می‌شود و درین راه تا وقتی مصرف می‌نماید تا آنکه تهیدست و بینوا شود.

اگر ما شخصی را ببینیم که همه روزه مقداری از پول خود را می‌سوزاند آیا نمی‌گوییم این شخص دیوانه است؟ و آیا وی را ازین عمل دیوانه وارش باز نمی‌داریم؟ پس چطور به شخصی که عقل و بدن خود را با مال خود می‌سوزاند؟! نمیتوان وی را دیوانه نامید؟!.

شخص معتاد به مواد مخدر بخاطر بدست آوردن آن خود را در خطر مرگ قرار داده همه سختی‌ها را متحمل می‌شود، و اگر ناچار شود دست به دزدی، غارت و قتل خواهد زد، این حقیقتی است که اشخاص مبتلا به آن بخاطر بدست آوردن این مواد به چنین اعمال ناشایسته اقدام نموده‌اند.

۵:- استعمال مواد مخدر شرف، آبرو، و پیوندها را در معرض بدنامی قرار میدهد، انسانیکه عقل، خرد، حیاء و دین خود را از دست داده باشد چطور میتواند آبرو و عزت خود را نگهدارد؟ بعضی از علما گفته‌اند که شخص معتاد به مواد مخدر بی‌غیرت و دیوث می‌باشد و اگر تجاوزی بالای ناموس و آبرویش صورت بگیرد اعتنائی با آن نکرده عکس العمل نشان نمی‌دهد.

۶:- مواد مخدر باعث امراض گوناگون شده انسان را به هلاکت میکشاند، پس چنین مواد مهلک و خطرناک چطور برخوردی بانفس انسانی خواهد داشت، آنکه خداوند حفاظت و نگهداری‌اش را برانسان واجب گردانیده و از افگندن آن در تهلکه باز داشته است. خداوند عز و جلاله می‌فرماید:

﴿وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ﴾ [البقرة: ۱۹۵].

«و خود را بدست خویش به هلاکت نیندازید». و همچنان می‌فرماید: ﴿وَلَا

تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ ﴿ [النساء: ۲۹].

ترجمه: «و خویشتن را مکشید». مواد مخدر راه تباهی و هلاکت را هموار می‌سازد از همین جاست که شفا خانه‌های عقلی و عصبی پر از قربانیان مواد مخدر بوده اکثر آنها بسبب سکتة قلبی چشم از دنیا می‌پوشند، پس اندکی شک و تردید در حرام بودن این وبای خطرناک که نیازمندی‌های پنجگانه را همه از بین می‌برد باقی نخواهد ماند.

نگهداشت از این نیازمندی‌ها را خداوند برانسان واجب گردانیده و از هرگونه تجاوز و جنایت بالای آن منع نموده است، پس چگونه به چیزی راضی شد که سرانجام انسان را به مرگ می‌کشاند؟!.

فتاویٰ علما و فیصله‌های سازمان‌های جهانی در مورد

مواد مخدر

* فتاویٰ علما در باره مواد مخدر:

از امامان مذاهب و علما در باره مواد مخدر تا قرن ششم هجری کدام نظر و فتوائی روایت نشده است چون در عصر و زمان آنها این مواد وجود نداشت، بعدها زمانیکه علما این مواد را شناختند در باره آن به طور مفصل صحبت نموده‌اند.

حالا نظریات و فتاویٰ بعض از علمای مذاهب چهارگانه را بطور نمونه ذکر می‌نمائیم:

* - امام التمرتلی حنفی رحمته الله در شرح متن قدوری چنین می‌نویسد: (خوردن بنگ، چرس، آفیون جایز نبوده، همه حرام است، چون عقل را فاسد ساخته تا آنکه شخص، معتادعیاش، هرزه، فاسد و بی‌نگ شده و او را از نماز و ذکر خداوند جل جلاله باز می‌دارد)^(۱).

* - ابن عابدین حنفی رحمته الله فرمود: (خوردن بنگ و چرس حرام است زیرا هر آنچه‌یکه به عقل خلل وارد نموده و آنرا برهم زند، جایز نیست)^(۲).

۱- شرح الجوهرة علی متن القدوری ۲/۲۷۰.

۲- حاشیه ابن عابدین ۶/۴۵۷.

* - امام قرافی مالکی رحمته می‌نگارد: (تناول افیون، بنگ و سیکران^(۱) بقدریکه بالای عقل و حواس انسان تاثیر منفی نماید جایز نیست)^(۲).

همچنان در تهذیب الفروق می‌گوید: (علمای اهل این زمان به حرام بودن نبات معروف به چرس که اهل فسق و فجور آنرا استعمال می‌نمایند متفق‌اند)^(۳).

* - ابن حجر الهیتمی شافعی رحمته می‌فرماید: (اگر ثابت شود که این مواد مخدر نشه آور است و عقل را می‌پوشاند استعمال آن از گناه‌های بزرگ و فسوق مانند شراب است، پس هر آنچه‌یکه بانوشیدن واستعمالش، تهدید خداوند وارد شده، این مواد نیز در حکمش داخل است، چون علت مشترک ((زایل شدن عقل)) در هر دو وجود دارد)^(۴).

* - البهوتی حنبلی رحمته می‌گوید: (و خوردن چرس نشه آور مباح نیست)^(۵).

* - شیخ الإسلام ابن تیمیه: می‌فرماید: (اما چرس ملعون نشه آور، مانند دیگر اشیای نشه کننده بوده، و به اتفاق علما هر چیز نشه آور حرام است، بلکه هر آنچه‌یکه عقل را زایل و بی اختیار می‌نماید خوردن و نوشیدن آن حرام است، اگرچه درذاتش از نشه کننده‌ها هم نباشد مانند بنگ، پس هر نشه آور سزاوار فرمان الهی (شلاق) و هر آنچه‌یکه نشه آور نیست سبب تعزیر (سرزنش) می‌شود)^(۶).

۱- گیاهیست که با خوردن آن انسان مست می‌شود.

۲- الفروق ۱/ ۲۱۸.

۳- تهذیب الفروق ۱/ ۲۱۴.

۴- الزواجر ۱/ ۲۱۲.

۵- کشاف القناع ۶/ ۱۸۸.

۶- مجموع فتاوی شیخ الاسلام ابن تیمیه ۴/ ۳۴.

ابن قیم جوزی رحمته نگاشته: (پس در حرام بودن فروش شراب، فروش هر گونه نشه آور خواه آشامیدنی باشد یا جامد، شیره چیزی باشد یا پخته شده، داخل است، فلهذا شیره انگور، شراب ساخته شده از کشمش، خرما، جو، جواری، عسل، گندم و لقمه لعنت شده (چرس) این لقمه فسق و دگرگون کننده همه داخل این حکم هستند)^(۱).

مفتی دیار مصر شیخ عبدالمجید سلیم در جواب سوالی درباره مواد مخدر چنین جواب ارائه کرد: (بدون شک و شبهه که استعمال این مواد حرام است چون باعث زیان‌های بزرگ و ناگوار شده، عقل را به تباهی کشانده، بدن را از بین می‌برد، همچنان ضررهای بی‌شمار را از خود بجا گذاشته که شریعت اسلامی هرگز به استعمال آن اجازه نمی‌دهد و به حرام بودن آن حکم نموده است)^(۲).

۹- فتوای علمای بزرگ عربستان سعودی:

علمای بزرگ عربستان سعودی با اتفاق آرا فتوای صادر نمودند که قاچاقبران مواد مخدر اعدام گردند، و ترویج دهندگان آن سرزنش شود، تا از شر آنها جلو گیری صورت گیرد^(۳).

چنانکه کنفرانس جهانی مبارزه با نوشابه‌های الکلی و مواد مخدر، که در ساحه دانشگاه اسلامی در مدینه منوره در سال ۱۴۰۲هـ برگزار گردیده بود، بر لزوم نبرد و مبارزه علیه نوشابه‌های الکلی و مواد مخدر با همه وسایل ممکنه، و بر حرام بودن همه مشروبات الکلی و مواد مخدر، این کنفرانس اعمال خود را به پایان رسانید^(۴).

۱- زاد المعاد ۴/۴۶۳.

۲- فقه السنة ۲/۵۳۳.

۳- مجلة البحوث الإسلامية عدد ۸۷/۱۲ عام ۱۴۰۵هـ.

۴- مجلة البحوث الإسلامية ۸۷/۱۲.

این بود توضیحات و فتاوی علمای سرشناس اسلامی که بطور واضح و صریح بر تحریم مواد مخدر با انواع مختلف آن مانند: چرس، هیروئین، افیون، بنگ، و غیره حکم صادر نمودند.

۱۰- فتاوی علمای اهل سنت ایران:

در آخر بحث دلیلی که جامع تمام ادله باشد ذکر می‌شود و آن اینکه اگر در باره مواد مخدر از طرف شارع ﷺ هیچگونه دلیلی بر حرام بودن آن نمی‌بود، باز هم از طریق دیگر حرام است و آن منع کردن والیان امر (دولت) است که والیان امر استعمال، تجارت، زراعت، و هم حمل و.... آن را ممنوع قرار داده‌اند و برای آن قوانین مقرر کرده‌اند و اطاعت از والی امر واجب است در حکمی که در آن نافرمانی خدا و رسول خدا ﷺ نباشد بر این مسئله تمام مسلمین اجماع دارند چنانکه علامه نووی در شرح مسلم باب طاعة الامراء ذکر نموده‌اند.

از این تایید می‌شود که ضرر مواد مخدر از مسکرات هم بیشتر و ممنوعیت شدیدتری را در بر دارد. و به همین خاطر مقننین، قانون تند و سختی وضع کرده و زراعت، تجارت و استعمال آن را ممنوع قرار داده‌اند. و سزاهایی برای متخلفین مقرر کرده و شدیداً مراقب آن هستند که این همه دال بر ممنوع بودن مواد مخدر است^(۱).

فیصله سازمان های بین المللی درباره مواد مخدر:

*- در سال ۱۹۰۹ میلادی برای اولین بار کنفرانس جهانی در باره مواد مخدر دایر گردید، که کشورهای اشتراک کننده خواستار بررسی مشکلات ناشی ازین مواد، و اثرهای ناگوار آن در اجتماع شدند، همچنان این

کنفرانس در پایان کارش اعلامیه صادر نمود تا اقدامات لازم در مورد مبارزه با این مواد خطرناک صورت گیرد.

* - برای دومین بار کنفرانس جهانی بر ضد افیون در سال ۱۹۱۲م در لاهای صورت گرفت که کشورهای اشتراک کننده متعهد شدند تا انتاج و صادر شدن این مواد را مراقبت نمایند تا این مواد تنها منحصر به امور دارویی گردد.

* - در سال ۱۹۲۵م کنفرانس جهانی در ژنیف دایر گردید، که اشتراک کنندگان این کنفرانس با اتفاق همه در جلوگیری از تجارت افیون و جزای قانونی بر قاچاقبران آن تاکید نمودند.

* - در سال ۱۹۳۶م کنفرانس جهانی برای بار دوم در ژنیف دایر گردید، که از مهمترین فیصله‌های آن تسلیم نمودن مجرمین به چنگ قانون، و سهولت ارتباط با دوایر مبارزه با مواد مخدر بود.

* - در سال‌های ۱۹۶۱م و ۱۹۷۱م و ۱۹۷۲م کنفرانس‌های متعددی مبنی بر لزوم مراقبت و پی‌گیری مواد مخدر، و دواهای بیهوش کننده دایر گردید. این بود فیصله‌های کشورهای متعدد جهان در مورد این مواد کشنده و مهلک، که در اواخر قرن بیست متوجه خطر این مواد شدند در حالیکه پیشوای بزرگ جهان حضرت محمد ﷺ از اینگونه موادی که نشه و سستی و کسالت را ببار می‌آورد، قبل از چهارده قرن مردم را برحذر داشته و منع نموده بودند چنانکه ام سلمه رضی الله عنها از پیامبر بزرگ اسلام صلی الله علیه و آله چنین روایت می‌کند (پیامبر خدا از آنچیزیکه نشه آور بوده، سستی و ناتوانی را به بار می‌آورد منع نموده است)^(۱).

جزای معتاد، رواج دهنده، قاچاقبر، و کشاورز مواد مخدر:

اول: - جزای شخص معتاد به مواد مخدر:

در مورد حرام بودن مواد مخدر و تعیین جزای شدید بر اشخاص معتاد به آن اختلافی در بین علما وجود ندارد، بخاطریکه وی با مرتکب شدن چنین عمل خود را در هلاکت می‌افگند، درحالیکه خداوند انسان را در کتابش ازین عمل منع نموده، می‌فرماید: ﴿وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ﴾ [البقرة: ۱۹۵].

ترجمه: «و خود را بدست خویش به هلاکت نیندازید». چنانکه وی باین نادانی و بی‌پروائی مرتکب تجاوز و جنایت بالای بزرگ‌ترین نعمتی (عقل) که خداوند بروی ارزانی نموده، شده است و خداوند بسبب همین عقل انسان را وادار به طاعت اوامرش نموده است.

مگر در مورد اینکه شخص معتاد به مواد مخدر مستحق چه جزائی میشود؟ آیا جزای شراب بروی لازم میشود یا اینکه سرزنش و تعزیر میشود؟ از علما دو قول روایت شده که رأی راجح و صحیح همان است که جزای شخص معتاد به مواد مخدر همانا فرمان الهی (شلاق) است مانند کسیکه شراب نوشیده باشد، این نظر شیخ الاسلام ابن تیمیه، ابن القیم، امام ذهبی، امام زرکشی و دیگر علمای بزرگ اسلام است.

اسباب راجح بودن این نظریه:

ا- این نظریه علمای بزرگ اسلام می‌باشد.

ب- دلایلی که بر حرام بودن شراب آمده، مواد مخدر باتمامی انواعش چه مایع چه جامد چه نوشیدنی چه خوردنی داخل این حکم است.

ج- این حکم از طرف علمای بزرگ عربستان سعودی و سایر علمای بزرگ جهان اسلام صادر شده چنانکه قبلا ذکر گردید، در این فتوی چنین آمده: ((کسیکه مواد مخدر را استعمال نماید در حق وی حکم شرعی شراب خواری جاری میشود، اما اگر معتاد به این مواد شده باشد و قاضی جزای شلاق را بروی کفایت نبیند، پس میتواند در مورد این چنین اشخاص اجتهاد نماید و تلاش به خرچ دهد تا جزا و سرزنش مناسب بر آنها تعیین نماید، اگر چه قتل هم باشد))^(۱).

دوم: جزای رواج دهنده مواد مخدر:

ترویج مواد مخدر در اجتماع مسلمانان، اخلاق و ارزش‌ها را از هم پاشده، درعین حال سبب نشر بدی و زشتی‌ها شده، کمک و همکاری در گناه و تجاوزگری که خداوند ﷻ بندگان را از آن برحذر نموده، می‌باشد.

خداوند ﷻ می‌فرماید: ﴿وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ﴾ [المائدة: ۲].

ترجمه: «و در گناه و ظلم کمک ننمائید».

بنا براین لازم است که جزای آن باز دارنده و نکوهش کننده باشد هر چند جزای چنین اشخاص به حد قتل هم برسد، چنانکه در متن فتوای علمای بزرگ سعودی در باره مواد مخدر آمده: (و کسیکه مواد مخدر را ترویج میدهد، چه از نگاه ساختن، یا وارد نمودن، یا خرید و فروش آن، یا

هدیه نمودن آن به کسی، ویا غیره راه‌های دیگر، همه در نشر وپخش و ترویج آن یکسانند.

اگر برای اولین بار به اینکار اقدام نموده باشد لازم است که جزا و سرزنش سخت بروی تطبیق گردد، مثل حبس، شلاق ویا جریمه مالی یا هردو باهم، نظربه مقتضای حال شخص که قاضی هر آنچه را در حقش مناسب میبیند، و اگر این عمل دو باره از وی تکرار شد، پس جزای برایش تعیین گردد تا مردم از شرش رهائی یابند، اگر چه به حد قتل هم برسد، چونکه این شخص با این عملش از جمله مفسدین در روی زمین واز جمله کسانست که جرایم در نفسهای‌شان بطور بنیادی و عمیق جا گرفته واز آن خلاصی ندارند، علما این مسأله را نیز بررسی نموده‌اند که قتل نوعی از انواع تعزیر و سرزنش می‌باشد^(۱).

سوم: جزای قاچاق بران مواد مخدر:

قاچاق مواد مخدر تاثیرات بد بالای فرد و اجتماع همانند رواج دهنده آن دارد، بلکه بالاتراز آن است، بنابراین لازم است که جزا و کیفر قاچاق بران این مواد همانند و یا اضافه تر از ترویج دهندگان آن باشد، سازمان علمای بزرگ عربستان در باره قاچاقبران مواد مخدر چنین فرمان صادر نموده‌اند: (حکم جزای قاچاق بران مواد مخدر، قتل است، چون به سبب قاچاق این مواد، و داخل نمودنش در بین اجتماع، فساد بزرگ را به بار آورده وخطر آن نه تنها بالای خود قاچاق بر، بلکه بالای همه امت وتوده‌ها متوجه خواهد بود، وارد کننده این مواد و شخصیکه آنرا از خارج بدست می‌آورد سپس برای ترویج دهندگان این مواد را تهیه می‌کند همه‌شان در یک صف قرار دارند)^(۲).

۱- مجلة البحوث الإسلامية ۷۸/۱۲.

۲- مجلة البحوث الإسلامية ۷۸/۱۲.

چهارم: جزای کشاورزان مواد مخدر:

کسیکه مواد مخدر را کشت می‌نماید و یا به صنعت آن می‌پردازد همه در یک حلقه با ترویج دهندگان این مواد قرار دارند، فلذا جزای کشاورزان این مواد تعلق به اجتهاد قاضی یا حاکم مسلمان دارد، اگر با سوختاندن، یا از بین بردن کشتزار، یا سرزنش کشاورز، با شلاق زدن و یا حبس نمودن، یا تعیین جریمه مالی بروی می‌تواند مانع این عملش در آینده شود، پس این کار را بکند، اگر کشاورز دو باره به این عمل دست زد، قاضی می‌تواند حکم به قتل وی کند، چون کشت مواد مخدر از جمله بدترین انواع فساد و نشر فرومایگی و اعلان منکرات در اجتماع می‌باشد- و قبلاً جزای ترویج دهندگان این مواد را ذکر نمودیم، و جزای آنها بر کشاورزان مواد مخدر کاملاً قابل تطبیق است. والله اعلم.

خواننده گرامی: جزاهای را که علمای کرام بر معتادان و ترویج دهندگان و قاچاق بران و کشاورزان مواد مخدر تعیین نموده‌اند مبنی بر دلایل ذیل که در مورد منع خوردن مال از کسب حرام، نشر و پخش فساد و فرومایگی در اجتماع، خرید و فروش آنچه را شریعت حرام قرار داده است می‌باشد از جمله:-

اولاً:- خداوند ﷻ می‌فرماید: ﴿وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُم بَيْنَكُم بِالْبَاطِلِ﴾ [البقرة: ۱۸۸].

ترجمه: «ومال‌های خود را در بین خویش به ناحق مخورید».

دوم:- خداوند ﷻ می‌فرماید: ﴿وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ﴾ [المائدة: ۲].

«در نیکوکاری و پرهیزگاری یکدیگر را کمک کنید و در گناه و ظلم کمک

نمائید».

سوم:- خداوند ﷻ می فرماید: ﴿إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ مِنْ خِلَافٍ أَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْأَرْضِ ذَلِكَ لَهُمْ خِزْيٌ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ﴾ [المائدة: ۳۳].

ترجمه: «بی گمان جزای کسانی که با خداوند و رسول او به جنگ برمی خیزند و به فسادکاری در زمین سعی می ورزند اینست که کشته شوند یا به دار زده شوند یا دستها و پاهای شان از طرف مخالف^(۱) بریده شود یا از زمین دور ساخته شوند (تبعید شوند)».

چهارم:- پیامبر ﷺ می فرماید: (به تاکید خداوند فروش شراب، لاشه مردار، خنزیر وبتها را حرام نموده است)^(۲).

پنجم:- پیامبر ﷺ می فرماید: (خداوند یهود را هلاک نماید، خداوند چربی را برایشان حرام نمود سپس آنرا فروختند واز پولش استفاده نمودند)^(۳).

ششم:- پیامبر ﷺ می فرماید: - (بی گمان هرگاه خداوند چیزی را حرام نماید، پولش را نیز حرام قرار می دهد)^(۴).

هفتم:- پیامبر ﷺ می فرماید: - (خداوند ﷻ بر شراب، و شیره کش آن، و نوشنده، و ساقی آن، و فروشنده و خریدار آن، و بارکش آن و بارشده بسویش، و برخوردارنده پولش لعنت و نفرین فرستاده است)^(۵).

۱- یعنی دست راست و پای چپ شان، والله اعلم.

۲- متفق علیه.

۳- متفق علیه.

۴- روایت دار قطنی ۷/۳.

۵- روایت طبرانی ۵۰/۹.

پس مواد مخدر بدتر از شراب است به همین منظور هرکه در تجارت، کشت، ترویج و قاچاق این مواد به هر شکلی از اشکال و هرگونه انگیزه سهم داشته باشد مورد نفرین خداوند ﷻ قرار خواهد گرفت و مستحق جزای دنیوی و اخروی میگردد.

خوشا به حال آنکه به سخن گوش فرا می‌دهد، و از پسندیده و شایسته پیروی می‌کند.